

PREDOSLOVIE

„Că a căuta și a culege multe cu amănuntul, și a vorbi despre toate, este de datoria celui care scrie istoria” (2 Macabei 2, 31), spune cronicarul Macabeilor, al martirilor rezistenței vechilor iudei în fața tiraniei păgânești. De această datorie sfântă de a ne cunoaște istoria alcătuirii și devenirii noastre naționale, de a ne cunoaște ctitorii, vitejiile și jertfele lor, de a ne inspira din pildele de rezistență autentică în „legea părintească” și în conștiința de neam, precum și de a ne cunoaște propria memorie colectivă între timp erodată de virusuri ideologice și fenomene de agravată deculturalizare, s-a achitat cu brio tânărul și energicul istoric Mircea-Gheorghe Abrudan în cartea de față.

Având o tematică actuală, cercetătorul clujean privește Ortodoxia ca o piatră unghiulară în istoria veche și contemporană a poporului nostru, redescoperind continuitățile, prefacerile și suprapunerile dintre istoriile marilor, dar și mai micilor oameni de dincolo și dincoace de Carpați, care au dus o viață închinată unui bine mai mare și mai cuprinzător decât cel al propriei bunăstări. Volumul, așadar, cuprinde evocări ale marilor voievozi români, ca Mircea cel Bătrân, Mihai Viteazu, Constantin Brâncoveanu, care au lucrat cu deplină conștiință a solidarității de credință și de neam cu românii din Ardeal, precum și evocări de mari ierarhi, ca Sfinții Antim Ivireanul sau Andrei Șaguna, căruia, în mod firesc, autorul îi dedică un întreg capitol, incursiuni în evenimente fundamentale pentru patria noastră, cum ar fi revoluția pașoptistă, Marele Război și Unirile prin care ne-am reîntregit, pentru moment, țara. Dar

istoria aceasta se scurge până în prezent la noi, căci autorul ne împărtășește numeroase evenimente și mărturii din spiritualitatea teologică trăită în zilele noastre, precum și impresiile culese de domnia sa în peregrinările sale prin comunitățile creștin-ortodoxe din Diaspora românească.

Un cronicar al vremurilor noastre, având o îndoită răspundere atât față de „adevărul lucrurilor”, cât și față de memoria colectivă a unui popor care a avut – și ar fi vital să nu și le piardă... – visurile, dorurile și năzuințele sale de eliberare și afirmare a traiului și crezului său. Dincolo de valoarea sa intrinsecă, volumul acesta de vieți și istorii întrepătrunse (iar nu paralele), este binevenit și pentru că se înscrie într-un curent istoriografic onest, care caută să se dezbrace și de *mitizarea* începuturilor istoriei naționale – totuși inerentă fondatorilor statului și culturii românești contemporane epocii și fără a fi echivalentă cu *mistificarea*, cum atrage atenția Mircea-Gheorghe Abrudan –, dar și de curentul coroziv și nociv al *demitizării*, care suferă de grave carențe deontologice. În acest sens, reprezentativ este studiul despre cultul lui Mihai Viteazu în Transilvania, domnitorul fiind prezentat ca figură fondatoare a românității (pre) moderne, cu atât mai mult cu cât din voievod un cunoscut istoric popularizator făcuse din el un model de falsă mitologie națională. Marea noastră problemă, însă, este că „asistăm, din nefericire, la o veritabilă depreciere și chiar evacuare a istoriei naționale din discursul public și, mai grav, din sistemul școlar de stat, deoarece orele de istorie s-au împuținat, iar manualele alternative trec cu vedere (asta dacă nu înfierează sau ponegresc) personalitățile panteonului românesc.” (pp. 19-20). Așadar, nu doar prin opere comercializate cu mare sânghină, ci și prin politici educaționale, ne aflăm într-un punct critic în care ne ștergem istoria sau o modificăm în așa fel încât să nu mai știm de unde venim, ce străbuni am avut, ce fel de patrie

au plămădit și din ce credință s-au adăpat. În această privință, miza unor astfel de scrieri ca cea de față nu mai e doar una cultural-academică, ci ea ține și de menținerea unei conștiințe naționale, dar și bisericești.

Suntem în astfel de vremuri în care trebuie să înțelegem că nici patria, nici Biserica, nu există inertial, ca fiind de la sine înțelese. Niciodată nu a fost astfel. Atât patria, cât și „bunătatea sfintelor lui Dumnezeu biserici”, s-au făcut cu multă, multă rugăciune, trudă, luptă, sacrificiu. Și se vor menține doar dacă și noi punem umărul la crucea ridicată odinioară de înaintașii noștri. Cu mare bucurie încurajez pe Mircea-Gheorghe Abrudan să continue lucrarea sa de credincios cronicar al Bisericii și neamului, precum și al adevărului.

**† Părintele Episcop Macarie Drăgoi
al Episcopiei Ortodoxe Române a Europei de Nord**

Stockholm, 17 august 2019

La prăznuirea Sfântului Gheorghe Lazăr Pelerinul de la Văratec